

Foto – Peter Lukáč

Prichádza jeseň. Dni sú opäť o niečo kratšie, noci dlhšie a chladnejšie. Deti už definitívne dali zbohom prázdninovému ničnerobeniu a zasadli do školských lavíc, aby načerpali nové vedomosti. Príroda sa už začína pripravovať na odpočinok, poľnohospodári zbierajú jablká, orechy, gaštany, vyberajú zo zeme mrkvu, petržlen, zbierajú šípky. Čo nespracujú okamžite, gazdovia a gazdiné zamrazia, vysušia, prípadne zavarú, aby sa z plodov svojej práce mohli tešiť

aj počas studenej zimy, keď je pôda vonku zamrznutá a pokrytá snehom. Tento celoročný kontakt s prírodou je pre ľudí dôležitou súčasťou života. Nie každý má však záhradu, preto sa dnes veľkej obľube teší aj pestovanie drobných plodín či bylín v kvetináči na balkóne alebo v byte na parapetnej doske. Pestovanie rastlín si vyžaduje veľa trpezlivosti, no pre mnohých ľudí je to ich spôsob relaxu po namáhavom dni. Aj také vytrhávanie buriny je pre nieko-

ho nepríjemnou súčasťou pestovateľského cyklu, ale pre ďalšieho oddych, pri ktorom si vyčistí hlavu. Pestovatelia a záhradkári budú isto súhlasiť, že domáce bylinky, paradajky, paprika alebo akýkoľvek iný druh ovocia či zeleniny chutí inak ako z obchodu. Počiatočná investícia v podobe času a energie sa nakoniec vráti v podobe vlastnoručne vypěstovaného ovocia a zeleniny s nezameniteľnou chuťou a vôňou. ■

Veronika Bullová

Prečítajte si

Voľby 2022
strana 4

V areáli školy obec buduje atletickú dráhu
strana 5

V záhrade je vždy čo obdivovať
strana 8

Predstavujeme referentku obecného úradu

Neodmysliteľnou súčasťou obecného úradu je referentka starajúca sa o účtovníctvo. Preto vám predstavujeme Kláru Hajdinovú.

Odkedy vediete finančnú účtáreň nášho obecného úradu?

Na pracovnú pozíciu som nastúpila v júni 2019.

V čom spočíva vaša pracovná činnosť?

Mojou prácou je účtovníctvo a rozpočtovníctvo. To znamená, že evidujem účtovnú agendu obecného úradu – faktúry, bankové výpisy, pokladničné doklady, majetok obce, zúčtovávam dotácie.

Teraz sa s blížiacim sa záverom roka podieľam na príprave obecného rozpočtu a jeho kontrole. S rozpočtom sa v podstate pracuje počas celého roka, riešia sa zmeny rozpočtu, pripravujem štvrtročné výkazy o jeho plnení, kontrolujem priebeh hospodárenia a podobne.

So stránkami teda nedochádzate do kontaktu...

Len výnimočne. Moje povinnosti sú zamerané predovšetkým na účtovnícke záležitosti obecného úradu. ■ PaV

Do knižnice opäť pribudnú nové knihy

Aby bola obecná knižnica pre čitateľov atraktívna, obec sa snaží každoročne nákupom nových kníh obnovovať knižničný fond. Tento rok nakúpi do knižnice knihy v hodnote viac ako 1 300 eur, a to vďaka dotácii z Fondu na podporu umenia, ktorú sa jej opäť podarilo získať. ■ -red-

Prázdniny obec využila na obnovu priestorov v základnej škole

Nepriítomnosť žiakov v škole počas prázdnin obec každoročne využíva na obnovu a rekonštrukciu priestorov. Počas tohto leta sa zrealizovali stavebné úpravy v dvoch triedach a sčasti aj v školskom klube detí. Zlepšila sa zvuková izolácia medzi učebňami, zväčšila sa výmera jednej z učební a vybudoval sa do nej nový vstup, nainštalovalo sa LED osvetlenie, nová podlaha a priestory sa vymaľovali. V školskej kuchyni sa podarilo zrealizovať opravy narušenej dlažby a vybudovať zastrešenie vchodu slúžiaceho na príjem tovaru. ■

-red-

Prváci budú opäť sadiť lipy

Tradičia výsadby stromov prvákmi veľkolevárskej základnej školy bude zachovaná aj tento rok. Prváci už po štvrtýkrát vysadia lipovú alej. Každý prváčik tak bude mať živú pamiatku na svoje začiatky v základnej škole a jedného dňa bude môcť svojim deťom či vnúčatám ako spomienku na svoje detstvo ukázať svoj veľký strom, ktorý kedysi v minulosti vysadil.

Stromy bude obec s deťmi, ich učiteľmi a rodičmi sadiť na konci októbra. Päťdesiat líp vytvorí stromoradie popri poľnej ceste v blízkosti Babieho jazera. Ide o pozemky vo vlastníctve obce určené na líniové prvky ekologickej stability, ktoré majú zmierňovať vplyv veternej erózie a vytvárať vhodné podmienky pre hmyz, vtáky či iné živočíchy. Voľbou drevín sa obec zároveň snaží podporovať miestnych včelárov a zvyšovať počet medonosných stromov v chotári.

Projekt výsadby lipovej aleje finančne podporil Bratislavský samosprávny kraj z programu Individuálnych dotácií na rok 2022. ■ -red-

Materská škola zvýšila svoju kapacitu až na 142 detí

Počet žiadostí rodičov o umiestnenie detí do materskej školy v školskom roku 2022/2023 prevýšil kapacitu zariadenia. Materská škola

bola nútená rozhodnúť o neprijatí viacerých detí, a to napriek tomu, že máme zrekonštruovanú materskú školu s veľkorysými priestormi a dobrou vybavenosťou.

Na zvýšený dopyt po službách materskej školy sme zareagovali a základná škola s materskou školou požiadala regionálny úrad verejného zdravotníctva o navýšenie kapacity materskej školy.

Výsledkom konania je, že kapacita materskej školy bola zvýšená na 142 detí, čo znamená, že v školskom roku 2022/2023 sme mohli vyhovieť žiadostiam všetkých rodičov, ktorých deti majú tri a viac rokov a majú vo Veľkých Levároch trvalý pobyt. ■

Richard Nimsch, starosta obce

Na Vinohradníckej ulici vysadí obec sakury

Dvanásť sakúr, okrasných japonských čerešní, vysadí obec na jeseň na Vinohradníckej ulici. Finančné prostriedky na skrášlenie ulice výsadbou týchto atraktívnych drevín sa Veľkým Levárom podarilo získať z Nadácie EPH prostredníctvom takzvaného zamestnaneckého grantu.

O grant z Nadácie EPH sa obec mohla uchádzať vďaka pani Magde Kujanovej, ktorá je zamestnancom spoločnosti Nafta, patriacej do skupiny EPH. ■ -red-

Foto – Ocú

V Levároch vzniká nová obytná zóna

V plánovanej obytnej zóne Pasoviská sa v septembri začne s prvými stavebnými prácami na výstavbe inžinierskych sietí. Do konca roka 2022 plánuje obec vybudovať rozvody pitnej vody a kanalizácie. V roku 2023 sa bude pokračovať dobudovaním rozvodov elektrickej energie, verejného osvetlenia, miestnej komunikácie a chodníkov.

Investícia do inžinierskych sietí bude financovaná z výnosu, ktorý obec získa predajom stavebných pozemkov v danej lokalite. Obchodnú verejnú súťaž na prvých osem stavebných pozemkov vyhlásila obec na začiatku júla. Schválenie výsledkov obchodnej verejnej súťaže, ako aj predaj pozemkov víťazným uchádzačom sa uskutoční na septembrovom zasadnutí obecného zastupiteľstva. ■ -red-

Veľké Leváre navštívil župan Juraj Droba

Počas župného výjazdu 12. augusta navštívil Veľké Leváre bratislavský župan Juraj Droba so svojim tímom, ktorého účastníkom bol aj súčasný poslanec Bratislavského samosprávneho kraja za volebný obvod, do ktorého patrí naša obec, Peter Tydlitát. Župan sa zaujímal o projekty podporujúce vzdelávanie a zlepšujúce dopravu.

Župnému tímu vedenie obce prezentovalo zrealizované projekty, ako rekonštrukciu a rozšírenie materskej školy, vybudovanie detského ihriska pri materskej škole, modernizáciu odborných učební, výstavbu cyklostojanov pri škole, škôlke, autobusových zastávkach a verejných budovách, zateplenie časti školy, ako aj aktuálne prebiehajúce projekty – výstavbu atletickej dráhy a projekt multifunkčného ihriska s umelým trávnikom. Súčasťou prezentácie boli aj zelené projekty financované z rozpočtu župy.

Župan so svojim tímom a s vedením obce navštívil aj priestor pred železničnou stanicou, na ktorom sa majú čoskoro začať rekonštrukčné práce s cieľom vybudovať takzvaný prestupný terminál, teda nové parkovacie miesta, autobusové otočisko a nástupište vrátane nového prístrešku, kamerového systému a verejného osvetlenia.

Množstvom a zmysluplnosťou zrealizovaných aktivít obec ukázala, že finančné zdroje z fondov EÚ, štátu či župy je schopná efektívne a zodpovedne využiť pre vlastný rozvoj aj rozvoj regiónu aj v ďalších rokoch. ■ -red-

Fotografie – Úrad BSK

Štátny tajomník Velič rokoval so starostom obce o investíciách

V závere augusta navštívil Veľké Leváre štátny tajomník ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Dušan Velič.

So starostom na pracovnom stretnutí rozprávali o projektoch financovaných z fondov EÚ, ktoré obec realizovala, realizuje, ale i pripravuje. Dôležitou témou rokovania bolo hľadanie riešení, ako obciam pomôcť zvládnuť zvýšené investičné náklady spôsobené aktuálnou nepredvídateľnou vysokou mierou inflácie a zdražovania stavebných materiálov.

Práve táto téma je pre obec dôležitá, keďže patrí k častým prijímateľom podpory z fondov EÚ. S kanceláriou štátneho tajomníka zostáva vedenie obce naďalej v kontakte a vymieňa si s ňou informácie a riešenia, ktoré môžu pomôcť nielen Veľkým Levárom. ■ -red-

Foto – MIRRI SR

Spojené voľby 2022

V sobotu 29. októbra sa budú konať voľby – a to hneď dvoje. Aby voliči nemuseli túto jeseň chodiť k urnám dvakrát a zároveň aby sa ušetrili financie, komunálne voľby a krajské voľby (voľby do vyššieho územného celku, VÚC) budú spojené. Prinášame vám formou otázok a odpovedí prehľad najdôležitejších informácií o voľbách 2022.

Koho budeme voliť v komunálnych voľbách?

V komunálnych voľbách si obyvatelia obce volia starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Volia ich na štyri roky.

Kolko kandidátov na poslancov do obecného zastupiteľstva môže volič zakrúžkovať?

Za poslancov Obecného zastupiteľstva Veľké Leváre kandiduje 12 kandidátov. Volič môže voliť najviac 11 kandidátov.

Koho volíme vo voľbách do VÚC?

Vo voľbách do VÚC obyvatelia Veľkých Levárov volia predsedu Bratislavského samosprávneho kraja (Župana BSK) a krajských poslancov. Volia ich na štyri roky.

Kolkých poslancov do VÚC môže občan voliť?

Za volebný obvod č. 13, do ktorého patria Veľké Leváre, kandiduje za poslanca BSK päť kandidátov. Volič môže dať svoj hlas len jednému z nich.

Nepomýli sa volič, keď sa budú komunálne a krajské voľby konať súčasne?

Komunálne a krajské voľby budú odlišné farebne. Volič po hlasovaní vloží lístky do obálky a urny s farbou, ktorá prislúcha konkrétnym voľbám. Komunálne voľby budú mať bielu farbu, voľby do vyššieho územného celku (VÚC) budú mať modrú farbu.

Môže sa volič zúčastniť len na krajských voľbách a na komunálnych nie?

Áno, môže. Spojením volieb do jedného termínu nevzniká povinnosť zúčastniť sa na oboch voľbách. Volič si môže prevziať hlasovacie lístky len k jedným z volieb a ďalšie si prevziať nemusí.

Ako budú prebiehať voľby?

Volebná komisia zakrúžkuje poradové číslo voliča v zozname voličov pre voľby do orgánov VÚC a vydá voličovi prázdnu modrú obálku a dva hlasovacie lístky s modrými pruhmi – jeden pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva

Zoznam kandidátov na starostu obce Veľké Leváre

1. Richard Nimsch, Ing., 42 r., starosta, nezávislý kandidát

Zoznam kandidátov na poslancov do Obecného zastupiteľstva Veľké Leváre

1. Jozefína Fábiková, Bc., 69 r., dôchodkyňa, nezávislý kandidát
2. Ivan Hollý, doc., Ing., PhD., 38 r., vysokoškolský pedagóg, nezávislý kandidát
3. Ján Hýll, 61 r., traťmajster, nezávislý kandidát
4. Boris Chynoranský, MUDr., 50 r., lekár, nezávislý kandidát
5. Marek Kalivoda, 45 r., servisný technik IT, nezávislý kandidát
6. Jozef Kovarik, JUDr., 36 r., právnik, nezávislý kandidát
7. Tibor Kozma, 58 r., skladník, Hlas-SD, Smer-SD, SNS
8. František Kujan, 56 r., živnostník, nezávislý kandidát
9. Robert Pernička, Ing., 48 r., IT aplikačný inžinier, nezávislý kandidát
10. Zuzana Pucherová, Mgr., PhD., 46 r., pedagogička, nezávislý kandidát
11. Silvia Repáňová, 44 r., referentka produkcie, nezávislý kandidát
12. Jozef Richveis, 60 r., pracovník skladu, nezávislý kandidát

Zoznam kandidátov na predsedu (župana) Bratislavského samosprávneho kraja

1. Ivan Bošňák, Ing., 53 r., finančný manažér, Bratislava-Záhorská Bystrica, DS, ODS, Spolu, Šanca
2. Juraj Droba, Mgr., MBA, MA, 51 r., predseda BSK, Bratislava-Staré Mesto, SaS, PS, Team Bratislava
3. Milan Lopašovský, PharmDr., 59 r., diplomat, Bratislava-Staré Mesto, Strana moderného Slovenska
4. Ján Mažgút, Mgr., 40 r., hovorca, Bratislava-Petržalka, Smer-SD, SNS
5. Magdaléna Sulanová, Ing., 70 r., poslankyňa NR SR, Bratislava-Rača, Kotlebovci – ĽSNS
6. Andrej Trnovec, RNDr., 59 r., manažér, Bratislava-Staré Mesto, SĽS Andreja Hlinku
7. Dušan Velič, prof., Ing., DrSc., 56 r., štátny tajomník pre regióny, Bratislava-Záhorská Bystrica, Za ľudí, Sme rodina, KDĽ, Magyar Fórum – Maďarské fórum
8. Štefan Zima, Mgr. art., 73 r., dôchodca, Vinosady, Republika

Zoznam kandidátov na poslancov zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja za volebný obvod č. 13

1. Andrea Grujbárová, 52 r., SZČO, Suchohrad, Socialisti.sk
2. Jaroslav Mikláš, RNDr., PhD., 67 r., dôchodca, Gajary, Národná koalícia/Nezávislí kandidáti
3. Tatiana Speváková, MUDr., PhD., 34 r., detská lekárka, Kostolište, nezávislý kandidát
4. Peter Tydlitát, Ing., 56 r., technik, Gajary, nezávislý kandidát
5. Peter Višváder, Ing., 62 r., živnostník, Suchohrad, Smer-SD, SNS

VÚC a jeden pre voľby predsedu VÚC.

Potom volebná komisia zakrúžkuje poradové číslo voliča v zozname voličov pre voľby do orgánov miestnej samosprávy a vydá voličovi prázdnu bielu obálku a dva hlasovacie lístky – jeden pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva, jeden pre voľby starostu.

Za plentou volič na volebných lístkoch za-

krúžkuje čísla vybraných kandidátov.

Potom vloží modrú obálku s hlasovacími lístkami do modrej urny a bielu obálku do bielej urny.

Ak vloží obálku do nesprávnej urny, je takéto hlasovanie neplatné.

Ak sa volič pri vyplňovaní volebných lístkov pomýli, komisia mu musí poskytnúť náhradné volebné lístky.

Môže volič voliť mimo trvalého bydliska?

V komunálnych voľbách sa dá voliť len v mieste trvalého bydliska, nie je možné vybaviť si prenosný volebný preukaz. ■ LuK

Výstavba zariadenia pre seniorov je vo finále

V marci tohto roka sme začali s premenou nevyužívanej budovy bývalej „prefáckej“ materskej školy na zariadenie pre seniorov a denný stacionár. Po viacerých komplikáciách, s ktorými sme sa museli pri rekonštrukcii starej budovy vyrovnávať, sa pomaly blížíme k ukončeniu stavebných prác. To aktuálne očakávame na konci októbra. Následne bude musieť byť budova skolaudovaná. Čaká nás ešte obstaranie interiérového vybavenia a nábytku.

Na septembrovom zasadnutí obecného zastupiteľstva sa bude schvaľovať založenie obecnej organizácie, ktorá bude Centrum sociálnych služieb vo Veľkých Levároch prevádzkovať. Otvorenie zariadenia klientom sa očakáva začiatkom roka 2023. ■

Richard Nimsch, starosta obce

Fotografie – OcÚ

V areáli školy buduje obec atletickú dráhu

Foto – OcÚ

Foto – OcÚ

So stavbou prestupného terminálu na železničnej stanici sa môže začať

Bratislavský samosprávny kraj odobril výsledok verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác pri rekonštrukcii priestoru pred železničnou stanicou a vybudovaní tzv. prestupného terminálu. Znamená to, že so zhotoviteľom, ktorým je spoločnosť Swietelsky-Slovakia, môžeme plánovať začiatok realizácie projektu.

V rámci projektu bude zrekonštruovaná prízjazdová cesta k železničnej stanici, obnoví sa autobusové obrátisko, vybuduje sa 37 nových parkovacích miest typu rozlúč sa a cestuj a zaparkuj a cestuj (Kiss and Ride, Park and Ride). Pribudne autobusová zastávka s prístreškom, verejné osvetlenie, kamerový systém, informačný systém integrovanej dopravy, odvodnenie spevnených plôch a taktiež zeleň.

Projekt prestupného terminálu plynulo nadväzuje na vybudovaný cyklochodník. Stretáva sa v ňom viacero druhov dopravy – železničná, autobusová, automobilová, cyklistická a pešia.

Projekt je financovaný z fondov EÚ v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. ■

Richard Nimsch, starosta obce

Vďaka získaniu dotácie z Fondu na podporu športu obec mohla začať v auguste realizovať projekt vybudovania atletickej dráhy v areáli základnej školy.

V septembri sa vykonali práce na úprave jestvujúcej betónovej plochy, zemné práce, boli uložené a zhutnené prvé podkladové vrstvy. Výsledkom má byť štvordráhový atletický ovál s tartanovým povrchom. Dovnútra oválu obec vďaka podpore z Programu rozvoja vidieka umiestni multifunkčné ihrisko s umelou trávou a osvetlením.

Základná škola je v prevádzke od roku 1991 a v jej areáli neboli nikdy vybudované žiadne oficiálne športoviská. Škole tak pri rozvoji pohybových schopností žiakov chýbalo príslušné vybavenie. Vďaka výstavbe atletickej dráhy a ihriska sa situácia v tomto roku zmení a veľkolevárska základná škola sa opäť posunie o čosi vpred. ■ *-red-*

Poľovnícky deň a poľovnícka zábava sa opäť vydarili

Poľovnícke združenie Veľké Leváre zorganizovalo aj tento rok 18. júla pre obyvateľov obce na Babom jazere Poľovnícky deň. Populárnejší program bol venovaný našim najmenším a začal sa chytaním rýb na udičku. Podujatie spestrili aj ukážky práce sokoliarov a poľovných psov. Deti sa vyšantili na penovej

párty, ktorú pripravili levárski hasiči. Ľudová zábava sa začala o 18. hodine.

Tradičná poľovnícka zábava sa uskutočnila 6. augusta na futbalovom štadióne. Podujatie sa začalo popoludňajším programom pre deti. Pripravená bola jazda na koni, streľba zo vzduchovky, lukostreľba, skákací hrad a maľovanie na tvár. Samotná zábava sa

začala o 20. hodine. Do tanca hrala skupina Stop Band. Aj napriek chladnejšiemu počasiu sa počet predaných vstupeniek blížil k číslu 600 a skalní vydržali až do konca. Na oboch podujatiach nechýbali poľovnícke špeciality – pečené mäsko, guláš z diviny a cigánske pečienky. ■

Ivan Hollý, predseda PZ Veľké Leváre

Veterány spríjemnili letný deň

Obyvatelia Veľkých Levár sa 16. júna mohli pokochať pohľadom na elegantné veterány. Nádherné historické automobily zvučných značiek prechádzali našou obcou ležiacou na „starej ceste“, hlavnej dopravnej tepne spájajúcej Prahu a Bratislavu v čase pred vybudovaním diaľnice, v rámci spomienkovej jazdy 1000 míľ československých. ■

LuK

Seniori oslávili 10. výročie založenia svojej organizácie

Slávnostná májová členská schôdza bola peknou príležitosťou na obzretie sa za desiatimi rokmi existencie organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku vo Veľkých Levároch i na poďakovanie mnohým ľuďom, ktorí levárskych seniorov v ich spoločnom aktívnom prežívaní voľného času podporujú.

V máji sa levárski dôchodcovia stretli na slávnostnej členskej schôdzi Základnej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku vo Veľkých Levároch. Pripomenuli si desiate výročie založenia svojej organizácie.

Predsedačka základnej organizácie JDS Jozefína Fábiková pri tejto príležitosti poďakovala starostovi obce Richardovi Nimschovi a poslancom obecného zastupiteľstva za pomoc a podporu, za nové priestory na stretávanie sa a za finančný príspevok na činnosť organizácie.

Podakovala aj predchádzajúcemu starostovi Štefanovi Kudličkovi, ktorý podporoval organizáciu v prvých rokoch jej existencie. Taktiež poďakovala Marte Luliakovej, ktorá sa po celých desať rokov zúčastňovala na podujatiach JDS ako zdravotníčka. Dlhoročným priateľom a podporovateľom organizácie je aj Jozef Maslín, ktorý jej pomáha aj ako predseda OZ Habánsky dvor. Po celé roky organizácii pomáha Róbert Peťko, ktorý pre levárskych seniorov niekoľkokrát pripravil besedu o bezpečnosti.

Jozefína Fábiková ocenila spoluprácu s levárskymi poľovníkmi a dobrovoľným hasičským zborom. Za spoluprácu poďakovala

aj predsedníčke okresnej organizácie JDS Ružena Mrázovej. Mimoriadne poďakovanie vyslovila Ignácovi Bertovičovi z firmy Berto, ktorý seniorov podporuje po celé roky a na ich podujatia prispieva sponzorskými darmi vo forme chutných výrobkov svojej firmy, a rovnako Robertovi Perničkovi, ktorý už celé roky venuje dôchodcom mnoho svojho voľného času, aby im spríjemnil stretnutia hudbou či už sám, alebo so skupinou Len taký fukot.

Organizácia JDS vznikla vo Veľkých Levároch v marci 2012. V čase svojho vzniku mala 56 členov. Výbor, ktorý si členovia zvolili na ustanovujúcej schôdzi, len s malými zmenami pracuje do dnešného dňa. Dnes má organizácia 145 členov.

Seniori sa schádzajú v prvý pondelok v mesiaci v priestoroch klubu dôchodcov. Stretávajú sa aj s dôchodcami z iných organizácií Malackého okresu, napríklad na obľúbenom juniálese, ktorý levárski seniori organizujú už od roku 2014 a na ktorý pozývajú aj seniorov z družobných organizácií z Česka.

V roku 2013 vznikla v organizácii spevácka skupina Leváranky, ktorá pod vedením Václava Vernera vystupuje na rôznych kultúrnych podujatiach.

Za dobrovoľnú prácu v prospech starších občanov boli mnohí členovia organizácie ocenení vyznamenaním. Sú to Daniela Udvarydiová, Margita Vernerová, Jozefína Fábiková, Anna Hózová, Mária Kovarovičová, Jozef Varhaník, Izabela Hlavenková, Mária Brichtová, Anna Bordáčová, Magdaléna Rigáňová, Anna Varhaníková, Jarmila Csicsolová,

Fotografie – Margita Reitmaierová

Pavína Kaiserová, Angela Drahošová, Ján Kuník, Ružena Balážová, Anna Kaiserová, Marta Navrátilová, Mária Dvoranová, Irena Škodová a Marta Mesárošová.

Na májovom stretnutí starosta obce Richard Nimsch poďakoval výboru za jeho prácu nielen v prospech levárskych seniorov, ale aj celej obce a poprial členom Jednoty dôchodcov všetko dobré. Prítomným sa prihovorila i predsedníčka okresnej organizácie JDS Ružena Mrázová a odovzdala im za ich činnosť ďakovný list.

Na záver odovzdala Mária Brichtová kytice kvetov predsedníčke základnej organizácie Jozefíne Fábikovej a tajomníčke Daniele Udvarydovej na znak vďaky za ich mnohoročnú prácu pre seniorov vo Veľkých Levároch. ■

Jozefína Fábiková, predsedníčka OZ JDS

Divadelníci z Veľkých Levár sa predviedli na Regiopompe

Foto – Martin Macejka

Koncom júna sa divadelníci z levárskeho Divadla z domčeka predviedli na regionálnej prehliadke detských a mládežníckych divadiel Regio Pompa v Malackách, kde sa stretlo a odohralo svoje predstavenia vyše 100 detských a mládežníckych hercov z Dolného Záhoria. Naši divadelníci odohrali predstavenie O lenivom Janovi, a to hneď dvakrát. Doobeda pre školy, večer pre verejnosť.

Predstavenie festivalová odborná porota hodnotila veľmi pozitívne. Ocenila nielen herecké výkony mladých hercov, ale aj výtvarnú stránku a multifunkčnosť scény, autorskú hudbu, scenár a réžiu predstavenia. Diváci odchádzali spokojní, divadelníci tiež. Tešíme sa z úspechov našich divadelníkov, ktorí urobili opäť dobré meno našej obci. Len tak ďalej! ■

ZuP

V záhrade je vždy čo obdivovať, hovoria levárski záhradkári

V predvečer výstavy ovocia, zeleniny a kvetov v Kultúrnom dome vo Veľkých Levároch nám levárski záhradkári porozprávali o svojej organizácii, o tom, aké sú ich aktivity, čo ich na záhradkárčení teší a čo trápi. Zhovárali sme sa s členmi Výboru Miestnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov – s jej predsedom Vladimírom Lepišom, s Antonom Volkom, Milanom Majzlíkom a Martou Kujanovou.

Aké boli začiatky zväzu záhradkárov vo Veľkých Levároch?

Vladimír Lepiš: Jedným z najstarších členov miestnej organizácie záhradkárov bol Teofil Neduchal, ktorý sa aktívne zúčastňoval na výstavách a prezentoval sa najmä svojimi úspechmi v pestovaní citrusov. Na našich besedách spomínal na začiatky spolkového

života záhradkárov v Levároch. Záhradkári vraj boli v obci aktívni už v roku 1930, chodili po obci a ukazovali ľuďom, ako majú strihať ovocné stromy.

Miestna organizácia Slovenského zväzu záhradkárov vznikla v marci 1961. Jej prvým predsedom bol Karol Špetko, členmi výboru boli Arnold Maštálirc, Štefan Šimek, Teofil Neduchal a Rudolf Kaiser. Po Karolovi Špetkovi bol predsedom organizácie Teofil Neduchal, potom Konštantín Jurkovič, Milan Majzlík, František Kováč, Jozef Voržáček, Vladimír Hoďovský a Lucia Milošovičová. Od roku 2013 som predsedom ja.

V začiatkoch existencie organizácie sa záhradkári popri pestovaní venovali aj

vykupovaniu ovocia, hrozna, žehleniu slamy, z ktorej sa lepili obrázky, tie sa potom predávali. Časť výnosu išla na potreby okresnej, časť na potreby miestnej organizácie. V jednom roku sa vysadilo vyše tisíc stromčekov v Levároch a Levárkach. Nešlo len o zisk, bol v tom naozajstný záujem ľudí.

Časom v obci vznikli dve záhradkárске osady. Vznikli na parcelách, ktoré vtedajšie štátne majetky označili za nevhodné na veľkovýrobu, a tak ich dostali do užívania záhradkári. Vytvoriť na týchto parcelách záhradky vyžadovalo od záhradkárov značné úsilie a zaniehanie. Sú to osady Rybníček a Hrebčiareň.

Predjme k súčasnosti v živote organizácie.

V. Lepiš: Naša základná organizácia má aktuálne 105 členov. Ja som jej predsedom, Anton Volek je predsedom osady Hrebčiareň, Milan Majzlík je predsedom osady Rybníček a Marta Kujanová je našou pokladníčkou. Tajomníčkou organizácie je Anna Nemešová.

Sme súčasťou Okresnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov Malacky-Pomoravie, ktorá združuje základné organizácie pozdĺž rieky Morava od Malaciek cez Sekule až po Brodské. Jej predsedom je Alojz Kunštek zo Sekúl.

Nestačilo by, len tak si doma pestovať? Prečo byť členom zväzu záhradkárov?

V. Lepiš: Záhradkársky zväz svojim členom radí, ako pestovať ovocné stromy, kríky, vinič, zeleninu, kvety, dreviny... Skúsení odborníci ich učia rezať a tvarovať ovocné stromy aj okrasné dreviny. Zväz nás upozorňuje, ako a kedy účinne bojovať proti škodcom a chorobám. Zabezpečuje školenia, prednášky, zájazdy na domáce aj zahraničné výstavy a organizuje výstavy ovocia, zeleniny, kvetov, rôzne súťaže pre dospelých aj mládež. Poskytuje bezplatné poradenstvo v oblasti ochrany rastlín, ovocinárstva, pôdoznalectva, pestovania kvetov, ale aj právne poradenstvo a zľavy na niektoré aktivity zväzu. Vytvára tiež príležitosti na stretávanie sa a vzájomnú výmenu skúseností na spoločných spoločenských a kultúrnych podujatiach, a to aj so zahraničnými záhradkármi.

To je naozaj mnoho výhod. Ako sa možno stať členom zväzu?

V. Lepiš: Stať sa členom našej organizácie nie je ťažké. Treba len osloviť niektorého z členov výboru a súhlasiť so stanovami Slovenského zväzu záhradkárov, ktoré určujú práva a povinnosti člena zväzu. Nových členov prijí-

ma výbor základnej organizácie. Členom sa môže stať každý dospelý občan SR. Mládež do 18 rokov môže byť organizovaná len v záujmových krúžkoch.

Niektorí naši členovia pestujú v záhradách pri svojich domoch, iní v záhradkárskych osadách.

Z čoho organizácia funguje?

Milan Majzlík: Členovia organizácie platia členský príspevok v sume 6 eur. Jeho výšku stanovuje republikový výbor. Z príspevku polovica zostáva miestnej organizácii. Z toho sa platia bežné výdavky v priebehu roka, napríklad zabezpečenie výročnej členskej schôdze a záhradkárskej výstavy. Kupujeme tiež vecné ceny pre pestovateľov za exponáty, ktoré sú na výstave vyhodnotené ako najkrajšie a najväčšie, a ceny pre žiakov základnej školy, ktorí na výstave vystavujú svoje výtvarné práce.

Marta Kujanová: Máme aj fond na údržbu a opravy v záhradkárskych osadách. Prišievajú doň záhradkári z osád a prostriedky z neho sa používajú na kosenie, údržbu kosačiek, nákup pohonných hmôt.

V. Lepiš: Významne nám pomáha dotácia od obce, za ktorú sme veľmi vďační. Uhradili sme z nej napríklad oznamovaciu tabuľu pri zdravotnom stredisku a kosačku.

Čomu sa venujete okrem pestovania?

V. Lepiš: Okrem celoročnej starostlivosti o záhradky a pestovania jednou z našich prioritných aktivít je výstava ovocia a zeleniny. Záhradkárom dáva možnosť ukázať výsledky svojej práce, stretnúť sa s inými pestovateľmi, poradiť sa. Stretávame sa aj na schôdzach a deti sa zúčastňujú na okresnej súťaži o záhradkárstve. Najskôr píšú test z oblasti pestovania a ochrany rastlín. V praktickej časti potom dostanú vzorky rastlín a majú povedať, o aké rastliny ide a ako sa pestujú. Súťaž sa koná v Základnej škole v Seku-

liach a zúčastňujú sa na nej aj deti z Veľkých Levár. V rámci našej výstavy usporadúvame aj výtvarnú súťaž. Práce detí z Levár sme prihlásili aj do celoslovenskej súťaže organizovanej republikovým výborom. Z 1 294 exponátov bolo vybraných desať najlepších a medzi nimi boli aj práce levárskych detí. Do súťaže sa zapájame každý rok a doposiaľ najlepší výsledok zo žiakov základnej školy v Levároch v nej dosiahol Michal Baláž.

Prečo sa venujete práve záhradkárčeniu?

Anton Volek: Ja som sa, ako sa povie, u sedláka vyučil. Robil som v poľnohospodárstve. A od malička ma k tomu viedli rodičia. Teší ma, keď si sám niečo dopestujem. A hlavne, ako sa povie, vím, čo jím. (smiech)

M. Majzlík: Aj ja som chodil na poľnohospodársku školu, ale som záhradník vinohradník. Do organizácie som vstúpil ešte ako slobodný, keď sa zakladala osada Rybníček. Bavi ma starať sa o záhradu, je to relax a oddych. Záhradníctvo bola vždy moja srdcová záležitosť.

M. Kujanová: Jój, to je už tak dávno, 32 rokov. Keď som sa sem vydala, doma sme záhradu nemali, a tak som začala robiť záhradu v osade Rybníček. Ja som jahodárka. Mám

slabosť pre jahody, teší ma, keď sa im darí a keď potom môžem narobiť džemu. Aj z iného ovocia.

V. Lepiš: Vyrastal som na dedine. Matka sa venovala kvetom, vedela vypestovať krásne kvety. Navyše v tej dobe bolo nutnosťou doposťovať si. Potraviny boli menej dostupné, nebolo supermarketov, a čo si človek doposťoval, to mal. A dnes, keď sú potraviny dostupné, kvalita veľakrát nie je dobrá. Neskôr som sa odsťahoval do Bratislavy, kde nemáme záhradu, a tak keď sa v osade Rybníček uvoľnili záhradkárske pozemky, po dohode s manželkou sme si tam prenajali záhradku. Každý pobyt v záhrade v Levároch je pre nás pekný zážitok.

Oplatí sa v dnešnej dobe záhradkárčenie?

A. Volek: Keby si človek zrátal, čo do toho vkladá, tak si povie, že sa to dnes naozaj neoplatí robiť. Navyše prší, keď nepotrebujeme, a keď má pršať, vtedy je sucho. (smiech) Naozaj to človek dnes robí skôr pre relax. Všade je však veľa chémie. Zoberte si, aké ovocie a zeleninu vlastne kupujú ľudia v obchodoch.

Ja napríklad ovocné stromy vôbec nestriekam. Nech je v jablku aj červík, aspoň viem, že je bez chémie.

M. Kujanová: Ja nedám dopustiť na ovocie, ktoré si sama dopestujem. Džem, ktorý robím, sa nedá porovnať s tým, čo kúpite v obchode.

M. Majzlík: Človek to nerobí pre komerčné účely, ale pre potešenie z pestovania a zdravé potraviny. Sú aj problémy, s ktorými sa záhradkári musia potrápiť, ale vlastná úroda vás napokon vždy presvedčí, že pri tom naďalej ostávate.

V. Lepiš: Už samotná práca v záhrade a pobyt na čerstvom vzduchu majú svoje čaro. Záhradkárčenie dáva človeku pokoj, pohodu, spojenie s prírodou. Ešte krajšie je, ak je dobrý výsledok – kvalitné zdravé ovocie, zelenina. Sledovanie rastu, kvitnutia, dozrievania plodov naplňa človeka obdivom k prírode. A v záhrade je vždy čo obdivovať. Napriek ťažkostiam to robíme s láskou ďalej.

Čo záhradkárov trápi najviac?

V. Lepiš: Najmä poveternostné podmienky, počasia a škodcovia. Tento rok veľké sucho. V osade Rybníček je zasa vysoko hladina podzemnej vody, tam je zasa veľmi mokro. Trápi nás ešte stále neusporiadané vlastníctvo pozemkov v osade Rybníček. A aj to, že máme aj takých členov „záhradkárov“, ktorí pridelenú záhradku nechávajú zanedbanú, nevyužitú, zarastenú burinou. S týmito členmi našej

organizácie sa budeme musieť rozlúčiť, pretože si neplnia základné povinnosti členov zväzu záhradkárov.

A. Volek: Je premnožených veľa škodcov, hraboše, ščúre, v zime nič nevymrzne. A niekedy naše záhradky navštevujú aj iní nepríjemní hostia, ktorí si úrodu jednoducho vezmú, aj keď nie je ich.

Z čoho máte radosť?

V. Lepiš: Teší nás záujem mladých ľudí o starostlivosť o záhradky. Pribúdajú nám tzv. prídomoví členovia, ktorí majú svoje vlastné záhrady a majú záujem o členstvo. Teší nás, že vieme, čo jeme, že si sami niečo dopestujeme. Moja manželka si nevie vynachváliť ten pokoj, keď sme v záhradke.

Odkedy usporiadujete výstavy ovocia a zeleniny a prečo?

V. Lepiš: V roku 2007 sa nám po viacročnej absencii podarilo nadviazať na tradíciu a zorganizovať miestnu výstavu ovocia, zeleniny a kvetov. Výstava sa stretla so značným úspechom. Zúčastnil sa na nej aj profesor Hričovský, čestný predseda Slovenského zväzu záhradkárov.

Pri organizovaní výstavy spolupracujeme s miestnymi včelármi. Súčasťou výstavy ovocia, zeleniny a kvetov je tak aj výstava

včelárskych výrobkov, chovu a ošetrovania včelstva. Ako záhradkári si uvedomujeme dôležitosť včelstva, vieme, že bez opelenia kvetov by bola naša snaha dopestovať úrodu márna. Do prípravy výstavy zapájame aj najmladšiu generáciu. V spolupráci so školou vo Veľkých Levároch robíme výstavu výtvarných prác žiakov s pestovateľskou a včelárskou tematikou.

Výstavou sa snažíme podnietiť záujem verejnosti o záhradkárstvo a včelárstvo a vytvárať vzťah k záhradkárstvu a včelárstvu aj u detí.

Čo by ste dodali na záver?

A. Volek: Vidíme, že pestovanie je iné, ako bývalo. Mnohí to robia len pre komerčné zábery a zisk. Treba sa vrátiť k tomu, čo bolo: ku vzťahu k prírode. A je to výborný spôsob, ako sa zdvihnúť od mobilu, počítača, ísť trochu von... Najmä pre deti a mladých.

M. Kujanová: Je to vždy o človeku. Každý je iný. Niektorí si robia záhradku a pestuje, aby mal pre seba, iní, aby zarobil. Sú ľudia, ktorí majú jednoducho radosť z pestovania. A o radoch by to malo byť.

V. Lepiš: Chcel by som vyjadriť presvedčenie, že budeme v pestovateľskej činnosti v obci pokračovať, že sa našim záhradkárom bude dariť využívať pôdu na dopestovanie zdravých a chutných plodov. Chcem poďakovať každému, kto sa prídre na našu výstavu pozrieť, a chcem poďakovať aj obecnému úradu, pánovi starostovi a obecnému zastupiteľstvu za ústretovosť a vytváranie podmienok na činnosť našej organizácie. Ďakujem aj včelárom za veľmi kvalitnú spoluprácu a všetkým záhradkárom. Všetkým ľuďom, ktorí sa venujú prírode a záhradám, chcem popriať bohatú kvalitnú úrodu, veľa optimizmu pri pestovaní a pevné zdravie. ■

Zuzana Pucherová

Foto – Iveta Kleindlerová

Foto – Anna Stezáková

A začal sa školský rok...

Prázdniny sa skončili, prišiel september a s ním i nový školský rok. V prvý školský deň sa nás pred školou zišla riadna kopa – učitelia, žiaci, rodičia. Veľmi sa tešíme, že sme medzi sebou mohli privítať i veľa nových tvárí, medzi nimi

viac ako štyridsať prváčikov! Spolu s prítelivými slovami pána starostu, úsmevmi učiteľov a starších spolužiakov ich vítali aj vynovené priestory prváčkových tried.

Aj v škôlke to už v prvý deň bzučalo ako v úli. Od skorého rána prichádzali noví i „ostrieľaní“ škôlkari. Vítali ich usmiate pani

učiteľky a krásne vyzdobené priestory.

Všetkým školákom i škôlkarom prajeme, aby bol tento školský rok pre nich úspešný, plný nových vedomostí, zážitkov a kamarátstiev. Nech majú v lete na čo spomínať! ■

Vladimíra Perníčková
riaditeľka ZŠ s MŠ Veľké Leváre

Pani učiteľky, ďakujeme za vašu lásku, humor, učiteľské majstrovstvo

Pani učiteľky Margitu Walterovú a Emíliu Hoďovskú vari nie je potrebné Leváranom ani predstavovať. Mnohým z nás vstúpili lásku k poznávaniu, k literatúre, umeniu... A do našich sŕdc ľudskosť a úctu ku všetkému živému. Celý svoj profesijný život zasvätili tieto skúsené elementaristky povolaniu

Margita Walterová

učiteľiek prvého stupňa základnej školy, a to nielen vo Veľkých Levároch.

Aj keď už mohli, ako sa vraví, zaslúžene oddychovať na dôchodku, začali s láskou pomáhať v centre záujmových aktivít deťom s prípravou na vyučovanie. A pomáhali až doposiaľ. No ako nám samy povedali, všetko má svoj čas. Teraz sa už tešia na čas trávený doma so svojimi najbližšími, aj keď deti z centra im budú chýbať. Nám neostáva nič iné, len ich rozhodnutie rešpektovať, s úctou sa s nimi rozlúčiť a s vďakou v srdci im priat' pevné zdravie a všetko len to najlepšie.

Naše milé pani učiteľky pani Margitka Walterová a Milka Hoďovská, v mene všetkých detí, ktoré prešli za tie dlhé roky vašimi rukami, v mene všetkých rodičov, pracovníkov centra a občianskeho združenia Čisté srdce vám z celého srdca ďakujeme za vašu dlhoročnú obetavú pomoc a vzácne pôsobenie v centre pri práci s deťmi.

Vložili ste doň svoje jedinečné učiteľské majstrovstvo, lásku, humor, entuziazmus a neochvejnú dôveru v deti a ich napredovanie. My všetci si vás za to budeme navždy vážiť a nosiť vás vo svojich srdciach. Veru,

Emília Hoďovská

Fotografie – Zuzana Pucherová

budete nám tu chýbať. No nádejame sa, že nás prídete často pozrieť a dáte si s nami kávičku. Máme vás veľmi radi.

Prajeme vám pevné zdravie, radosť v srdci a všetko len to najkrajšie a najlepšie. ■

*S úctou za deti a celý tím pracovníkov
centra záujmových aktivít a OZ Čisté srdce
Zuzana Pucherová, štatutárka
OZ Čisté srdce*

Deti zažili s centrom bohaté leto

Prázdniny utiekli ako voda. Deti z Veľkých Levár si z nich aj vďaka bohatému programu centra záujmových aktivít odniesli plno krásnych zážitkov.

Množstvo prázdninových podujatí mohli centrom deťom ponúknuť vďaka finančnej podpore od Bratislavského samosprávneho kraja, Miestnej akčnej skupiny Dolné Záhorie a obce Veľké Leváre. Obec v rámci projektu Zaži leto s centrom ponúkla deťom zážitkové prázdninové piatky. Deti si počas nich vyskúšali lukostreľbu, bejzbal, zažili bubnovačku, tanečný workshop, divadelné predstavenie, navštívili ZOO v Bratislave, Prezidentský palác aj Úrad BSK.

Občianske združenie Čisté srdce vypracovalo projekt Pod's s nami na výlet – spoznaj Dolné Záhorie a ponúklo deťom výlety po Dolnom Záhorí. Deti sa vybrali na biofarmu pri Stupave či na ranč zajazdiť si na koňoch. Navštívili záchranárov hasičov v Malackách, Levanduland, Múzeum Michala Tilleru, krypty pod františkánskym kostolom a kaštieľ v Malackách.

V rámci projektu Záujmové a zážitkové aktivity pre deti ako prevencia sociálno-patologických javov realizovalo OZ Čisté srdce

Fotografie – Zuzana Pucherová

aj počas tohtoročných prázdnin prípravníček pre nastávajúcich prváčikov. Deti si mohli užijť aj ďalšie podujatia: hudobné a športové aktivity, tvorivé dielne a letné varenie.

Vďaka patrí pracovníkom centra záujmových aktivít, projektovým pracovníčkam OZ Čisté srdce a všetkým dobrovoľníkom, ktorí sa počas prázdnin s láskou venovali deťom. ■

ZuP

Úspešné atletické leto Terezy Beňovej

Fotografie – archív Terezy Beňovej

Boxer Jakub Dunár sa z majstrovstiev Slovenska vrátil s medailou

V dňoch 30. apríla a 1. mája sa v Mestskej športovej hale vo Vranove nad Topľou konali Majstrovstvá Slovenskej republiky žiakov a mladšieho dorastu v boxe a Veľké Leváre sa z nich vrátili s medailou.

Na majstrovstvách reprezentoval Boxing Club Veľké Leváre Jakub Dunár (14) v hmotnostnej kategórii do 54 kg. Jakub odboxoval dva zápasy. V prvý deň proti výrazne skúsenejšiemu slovenskému reprezentantovi prehral 2 : 1 na body. Na druhý deň bojoval proti boxerovi z Veľkých Úľan, nad ktorým vyhral 4 : 1 na body. Jakub za svoj výkon získal bronzovú medailu. Príprava prebiehala spolu s Alpha Boxing Clubom Malacky, odkiaľ reprezentovali ďalší boxer.

Jakub Dunár sa venuje boxu už niekoľko rokov a len od minulého roka absolvuje aj súťažné zápasy ako mladší dorastenec. Z tohto hľadiska je jeho výkon obdivuhodný a zasluhuje si rešpekt. Jeho svedomitý prístup k tréningom, prirodzená technika a správne mentálne nastavenie pri zápasoch sľubujú zaujímavú kariéru.

Za poskytnuté informácie ďakujeme Radoslavovi Kotlárovi. ■

PaV

Mladá talentovaná atlétka Tereza Beňová z Veľkých Levár, členka atletického klubu AC Malacky, zožala počas letných prázdnin veľké úspechy na Majstrovstvách Európy v atletike do 18 rokov v Jeruzaleme a na Európskom olympijskom festivale mládeže (European Youth Olympic Festival; EYOF) v Banskej Bystrici. Tereza tam pretekala v šprinte na 100 a 200 metrov. Na EYOF, na ktorom súťažilo 2 300 mladých športovcov zo 48 krajín, si v silnej konkurencii vo svojich disciplínach vybojovala skvelé 5. a 6. miesto.

Ako vníma tieto úspechy mladá atlétka?

V júli som sa zúčastnila hneď na dvoch vrcholných športových podujatiach. Najprv som odcestovala do Jeruzalema, kde som si pomerala sily na majstrovstvách Európy v at-

letike do 18 rokov. Skončila som na 15. mieste v behu na 200 metrov a 20. mieste. V júli sa konalo aj najväčšie atletické podujatie v dejinách Slovenska, čo sa týka počtu zúčastnených – EYOF. Je to olympiáda pre atlétov do 17 rokov. Tam som sa v náročnom programe prebojovala v oboch mojich disciplínach až do finále. V konkurencii z celej Európy som nakoniec skončila na 5. mieste na 100 metrov a 6. mieste na 200-metrovej trati, čo je skvelé. Som nadmieru spokojná. Veľká vďaka patrí môjmu trénerovi Petrovi Filipovi z AC Malacky, ktorý ma výborne pripravil. Vďačná som aj všetkým, ktorí mi držia palce.

Terezke gratulujeme a prajeme jej ďalšie skvelé výkony. ■

ZuP